

Az idei évben ismét remek sporteredményeket értek és érnek el a Sárípusztai Ménesben tenyésztett lovak, gondoljunk akár ifj. Gombos László és Bukfenc hibátlan pályákkal megszerzett második helyezésére az ob-döntőben, akár Horváth Balázs és Zordon szereplésére a Budapesti CSIO-n, vagy Jármly Vince és a veterán Príma kiváló szereplésére a fiatal lovasok Európa-bajnokságán.

ÍRTA RÁSKY PÉTER | FOTÓ WWW.LOVASFOTO.HU, RÁSKY PÉTER

Sárípusztán folytatják a hagyományokat

Ez mind a ménes tenyészetét dicséri. Kitekintve a nemzetközi szintre, az olimpián csak egy hazai tenyésztésű, Sárípusztán született ló vett részt. A dán színekben induló Jojo ex. Zümmögő a díjlovaglásban ért el jó helyezést. Mindezek az eredmények adták az apropót arra, hogy ellátogassunk az egyik legrégebbi hazai sportlóménesbe, ahol vendéglátónkat, ifj. Szávay Gábort kértem az ott folyó munka rövid bemutatására.

– Köszönjük a gratulációt és a megkeresést. Természetesen ezek az eredmények nemcsak a jelenlegi, hanem az elmúlt években, évtizedekben végzett munkának is köszönhetőek. Ma a ménesben folyó tevékenységnek két fő területe van, az egyik a lovassport, a másik a lótenyésztés. A sportban rendelkezünk a kiképzéshez szükséges infrastruktúrával. A fedeles lovarda mellett egy négy évszapos talajú külső lovaspálya és

egy fedett futószárazó karám is elkészült. Az idei évben annyi változás történt, hogy nekem, mivel megnövekedtek a cég vezetésében és egyéb területen a feladataim, ez év márciusától fel kellett adnom a sportszerű lovaglást. Ifj. Gombos László vette át a sportistálló lovainak lovaglását. Mindenképpen olyan embert kerestem magam helyett, aki a lovakkal ugyanolyan lelkiismeretesen dolgozik, ellátja a versenyzéssel és a

kiképzéssel kapcsolatos teendőket. A múltban a versenyekről elég jól ismertük már egymást ahhoz, hogy lássam, alkalmas lesz erre a feladatra. Az idei évben végezett munkájával bizonyított, eredményei önmagukért beszélnek.

Mi a cél a lovassportban?

Az előbb már említettem a sportkipróbálást, amely nem öncélú, hiszen nem lehet elvonatkoztatni a lótenyésztés-

A SÁRIPUSZTAI sikerek kovácsai
Ifj. Gombos László, Bukfenc és
Szávay Gábor

KANCÁK PIHENŐBEN
előtérben a szürke Sanzon

▲ **IFJ. SZÁVAY GÁBOR** biztosított az utánpótlás

◀ **IFJ. GOMBOS LÁSZLÓ** és Bukfenc

től. Tevékenységünk feleleli a lovaságazat egészét, a párosítást, majd a csikók gondozását, felnevelését, ezután pedig a kiképzését és a sportkipróbálását. Ez a létező legköltségsébb rendszer, ezért rá vagyunk utalva, hogy olyan munkát fektessünk be a lovakba, mely az adott lóból a lehetőségekhez képest a legtöbbet hozza ki. Sajnos bármilyen ismert is egy tenyészet, ha a lónak nincs saját teljesítménye, nem lehet eladni a piacon. Sőt az igazsághoz hozzátartozik, hogy csak azt lehet jó áron eladni, amelyiknek az átlaghoz képest jobb teljesítménye van. Igazán az teszi izgalmassá ezt a munkát,

ha sikerül kiválogatni a legjobbakat. Ez a szisztematikus munka azért ilyen költséges, mert az átlagos képességű lóval is hasonló munkát kell végezni, mint a tehetségesebbekkel. A munkánk s egyben a tenyésztés gyümölcsét azonban csak így tudjuk learatni.

A sport területén mi is lehetne más a célunk, minthogy a lehető legjobb hazai és nemzetközi eredményeket érjük el lovainkkal. Ez egyben a tenyészet reklámja is. A sikeres sportszereplés azonban már csak régiós szinten is nagyon nehéz feladat, de ugyebár az álmokat soha nem szabad feladni. A siker rögzös útjaira nagyon jó példa a diósgyőri CSI-győztes és ob-ezüstérmes Bukfenc és ifj. Gombos László teljesítménye is. A ló egy nagyon súlyos, már-már reménytelen sérülésből is felgyógyult, és ezzel a remek eredménnyel hálálta meg azt a gondoskodást, amelyet a betegsége alatt ráfordítottunk. Az ő állhatatossága és küzdőképessége nekünk is erőt ad, mikor a további feladatainkra gondolunk.

Ifj. Gombos Lászlót, az idei sikerek egyik kovácsát arra kértem, mutassa be azokat a lovakat, amelyeket jelenleg lovagol.

Jelen pillanatban hét lóval foglalkozom, ebből két négyéves, ígéretes fiatal ló. Bizakodó vagyok az öt éves Sárípuszta Hadnagy teljesítményével kapcsolatban, mellyel az idén stílusversenyeken nagyon szép eredményeket értem el. Két hatéves lovat lovagolok még hasonló jó eredményekkel korosztályos versenyekben. A 12 éves Claudio's Son apaságú Admirális 140-145 cm körüli magasságokon biztos és eredményes ugróló. Mellettük természetesen a legjobb lovam a 11 éves Bukfenc (Claudio's Son–Sanzon/Heartbreaker), melynek az idei szezonban nagyon jól kijött a lépés, és sikert sikerre halmozott. Ő egy elég erős karakterű ló, nagyon ki kell vele egyezni, de nagyon intelligens és óvatos,

▲ **SÁRIPUSZTA HADNAGY** az öt évesek korosztályában bizonyít

ezt mutatja, hogy öt pályából öt hibátlant sikerült vele teljesíteni az ob-n. Nagyképességű, és megmondom őszintén, ilyen lovam nem volt még, mióta lovagolok. Szeretnék vele egyre feljebb jutni az elkövetkező szezonban. Az idén pedig még Samorinban állunk rajthoz egy nemzetközi versenyen.

Visszakanyarodva a tenyésztéshez. Jelenleg hány kancával folyik a tenyésztés, és milyen irányban folyik a munka?

Az idei évben tizenkét kancát termékenyítettünk, ebből tíz vemhességet sikerült realizálni. Ez talán kisebb szám, mint ami korábban megszokott volt. Ha csak arra gondolok, hogy jómagam 2000-ben kezdtem el dolgozni a ménesben, akkor 35 csikó született egy évben. Az élet azonban elsősorban gazdasági oldalról megkívánta az állomány szűkítését és a termé-

kenítések, fedezetek racionalizálását. Ez kancoldalról egyben egy komoly szelekcíót is jelentett. Igyekeztünk a legjobb, és már utódaikban, illetve szoros rokonságában bizonyított tenyészkancákat beállítani. Itt esetenként előnyben részesítettük a fiatalabb, modern küllemű, jó képességű tenyészállatokat. Az igazi célunk azonban az, hogy olyan kancák álljanak a tenyésztésünkben, amelyeknek a saját teljesítménye is predesztinálja a díjugrató sportra. Ma ebből a szempontból kiemelkedik a tenyészkancaink közül Sissy, amelyet a versenykarrierje után meglehetősen nehezen sikerült tenyésztésbe vonni, de aztán sikerült termékenyíteni. Jelenleg egy Lasino apaságú kancacsikó van alatta, és az idei évben is vemhes. A tenyésztésben álló kancáink mindegyike visszavezethető azokra az alapító holsteini kancákra, amelyeket még Herceg Emil elsőként hozott be az országba. Több közülük már utódaiban is bizonyított, hogy mást ne mondjak, ilyen például

a szürke Sanzon (Heartbreaker–Nárcisz/Déva xx), amely maga ugyan nem került magasabb szintű sportkipróbálásra, de utódai – pl. Bukfenc vagy Akarat – révén bizonyította örökítőerejét. Igyekszünk ezeket a jól örökítő családokat a jövőben is megőrizni. Tapasztalatunk egyébként, hogy ezeknek a bevált családoknak a kancatagjai most is átütően örökítenek.

A ménoldalról az elmúlt évtizedekben jelentős változtatás történt. Most már egy évjáraton belül több mént is használunk, megpróbáljuk az elérhető, akár nemzetközileg is bizonyított klasszis örökítőmeneket bevonnunk a párosításokba. Mindent úgy, hogy az adott kancára legjobban illő mént párosítsuk hozzá. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hiszen az elmúlt évtizedekben nagyon jó kapcsolatokat építettünk ki a holland De Wimselbach ménállomással, így az ő klasszis ménjeik örökítőanyaga rajtunk keresztül Magyarországon is elérhető. Sajnos a tenyésztők

kevésé használják ki a lehetőséget. Közülük pl. Van Gogh, Ustinov, Lupicor vagy Numero Uno is szóhoz jutott már a tenyészetünkben. Mellette természetesen a világelitből is válogatunk, így született már csikónk Diarado és Toulon után, szerepet kapott Diamant de Semilly, vagy idén Echo is.

Néhány éve szoros kapcsolatot építettünk ki a belga (BWP) lótenyésztéssel is, ebben Fugli Károly régiós tenyésztésvezető volt a segítségünkre. Ennek keretében jó képességű fiatal BWP ménnek is felállításra kerültek a ménesben, amelyek nemcsak a ménesünktől kaptak bizalmat, hanem a magyar sportlótenyésztésben is új színfoltot jelentettek. Az elmúlt évek világversenyszeredményeinek és a BWP-sikereknek a tükrében ez jó választásnak tűnik. Az első évjáratban Leonardo de la Pomme (Elvis ter Putte–Darco), az idei évben pedig Nannan (Inshallah de Muze–Kannan) kapott lehetőséget, és örvendett nagy népszerűségnek.

▲ **IFJ. GOMBOS LÁSZLÓ** talán a jövő bajnokával Leonardo De La Pomme csikójával

Mik a jövő tervei a sport és a tenyésztés szempontjából?

A jövőben is évi 8-10 tenyész-kancával folytatjuk majd a tenyésztést, ez az az állomány-nagyság, amelyet a jelenlegi adottságainkkal jól el tudunk látni. Emellett a továbbiakban is fenn szeretnénk tartani a sportlótenyésztőkkel a jó kapcsolatokat, akár örökítőanyag-kínálatban, akár a belga mén felállításával. A sportban a saját tenyésztésű lovakat szeretnénk kipróbálni. Az eredmények ismeretében tudunk majd dönteni a tenyésztésbe állításukról, illetve az értékesítésükről, vagy magasabb szintű sportkipróbálásukról. Azt gondolom, hogy ezt az örökséget, amit a Sárípusztai Ménes jelent, nem szabad feladni, és a lehetőségeinkhez képest szeretnénk továbbfejleszteni és folytatni a lótenyésztést.

